

A belépési és kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatok rendszere

A) Belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatok

I. Jogi alapok

A Tanács 2913/92/EGK rendeletének (továbbiakban: Vámkódex) 36a. – 36c. cikkeiben és a Bizottság 2454/93/EGK rendeletének (továbbiakban: VK-VHR) 181b. – 184g. cikkeiben foglaltaknak megfelelően 2011. január 1-jétől a Közösség vámterületére beszállított minden árura vonatkozóan – jogszabályban meghatározott kivételek sérelme nélkül – a fuvarozónak vagy képviselőjének elektronikus úton, a beléptető vámhivatalhoz belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot kell benyújtania.

II. A belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatra vonatkozó általános rendelkezések

A belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot elektronikusan, a Közösség vámterületére történő megérkezést megelőzően kell benyújtani. A fuvarozási módonként eltérő benyújtási határidőket a VK-VHR 184a. cikke határozza meg.

A belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot minden esetben ahhoz a vámhivatalhoz kell benyújtani, ahol az áruk a Közösség vámterületére történő megérkezésüket követően először kerülnek vám elé állításra.

Magyarországon nincs benyújtás helye szerinti vámhivatali funkció (ún. „Office of Lodgement”), mely továbbítaná a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot a megadott beléptető vámhivatalnak, így a fuvarozó vagy képviselője minden esetben közvetlenül a tényleges beléptető vámhivatalhoz küldi a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot.

A belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat benyújtására szállítóeszköz, szállítmány, fuvarlevél szintjén, illetve bármilyen további bontásban is sor kerülhet, az ügyfél döntése alapján. A bejelentést közúti forgalomban célszerű szállítóeszköz szintjén megadni, míg légi fuvarozás esetén házi vagy főfuvarlevél szinten célszerű a benyújtás.

A bejelentésnek minden esetben tartalmaznia kell a VK-VHR 30A. mellékletében előírt, belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatra vonatkozó adatokat szállítási módonként.

A VK-VHR 30A. mellékletében foglaltaknak megfelelően a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatban meg kell adni az áruk útvonala országainak kódját. Ezen adatelem esetében tehát azoknak az országoknak a kódját kell megadni, amelyeken az áruk végighaladnak az eredeti indulás és a végső rendeltetés országa között. Amennyiben egy szállítóeszközön fuvarozott áruk indulási országa különböző, akkor külön belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot kell benyújtani az árukra vonatkozóan, figyelemmel arra, hogy egy belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatban csak egy útvonal országainak kódja szerepel.

Példa: egy szállítmány faáru Pakisztánból, egy szállítmány faáru Japánból, míg egy szállítmány faáru Mongóliából kerül elszállításra Moszkvába, ahonnan egy légi szállítóeszköz szállítja majd azokat Budapestre. Ebben az esetben legalább három belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat benyújtása szükséges a beléptető vámhivatalhoz, hiszen az áruk útvonala országai eltérőek.

A kitöltés során fokozottan szükséges ügyelni az országkódok helyes sorrendben történő megadására.

A biztonsági és védelmi típusú vagy kombinált AEO tanúsítvánnyal rendelkező bejelentő, feltéve, hogy a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatban szereplő áruk címzettje is biztonsági és védelmi típusú vagy kombinált AEO tanúsítvánnyal rendelkező gazdálkodó, a VK-VHR 30A. melléklet 5. táblázata szerinti csökkentett adattartalmú belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot tehet.

A belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat adatai alapján folytatott kockázatelemzés során a vámhatóság figyelembe veszi, amennyiben a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozaton feltüntetett bármely személy AEO-tanúsítvánnyal rendelkezik. Az AEO-tanúsítvány meglétének vizsgálata az EORI-szám alapján történik. A kockázatelemzés során a vámhatóság figyelembe veszi azt is, ha az áru feladója AEO kölcsönös elismerési megállapodásban résztvevő ország (jelenleg Japán és USA) AEO-nak megfelelő tanúsítványával rendelkezik. Ennek azonosítása nem az EORI-szám alapján történik, ezért ilyen esetben a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozaton a kölcsönös elismerési megállapodásban meghatározott azonosítót kell fel tüntetni.

A belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat feldolgozása, kezelése tekintetében került létrehozásra az ICS alkalmazás, melynek célja a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat fogadásának, feldolgozásának biztosítása, a kockázatelemzés eredményének regisztrálása, légi forgalomban pedig a következő beléptető vámhivatal részére a kockázati eredmény továbbítása.

Amennyiben a Közösség területére beszállításra kerülő áruk árutovábbítási eljárásban kerülnek továbbszállításra és az árutovábbítási eljárás szerint megadott, NCTS-be beküldött adatok magukba foglalják a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozathoz megkövetelt - VK-VHR 30A. és 37. melléklet szerinti - összes adatot, abban az esetben önálló belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat benyújtására nincs szükség, az ellenőrzés az árutovábbítási eljárás szabályainak megfelelően kerül lefolytatásra.

III. Belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat benyújtása alóli mentesség

Nem kell belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot benyújtani az olyan szállítóeszközzel fuvarozott árura, amely e vámterület felségvizein vagy légterén megállás nélkül halad át.

Nem kell továbbá belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot benyújtani a VK-VHR 181c. cikkében meghatározott áruk esetében sem, az alábbi kitételekkel:

- A VK-VHR 181c. cikkének e) pontja alapján nem kell belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot benyújtani a 233. cikkben hivatkozott módon ideiglenes behozatalra bejelentettnek tekintett, a behozatali vámok alól teljes mentességben részesülő raklapokra, konténerekre, valamint közúti, vasúti, légi, tengeri vagy belvízi szállítóeszközökre vonatkozóan. (A fenti eszközök vámmentességi feltételeit a VK-VHR 556-558. cikkei szabályozzák.)
- Ugyanakkor a VK-VHR 181c. cikkének e) pontja alapján a mentesség nem vonatkozik azon raklapokra/konténerekre/ szállítóeszközökre, amelyek szállítása fuvarozási szerződés alapján, fizetés ellenében történik.

Példa: Nem kell belépési vámáru-nyilatkozatot benyújtani, ha A fuvarozó cég saját tulajdonában álló üres konténereket szállít be az Unió vámterületére.

Belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot kell tenni, amennyiben A fuvarozó cég a B cég tulajdonában álló üres konténereket szállítja megbízási szerződés alapján, fizetés ellenében.

- A VK-VHR 181c. cikkének f) pontjában feltüntetett, az utasok személyes poggyászában lévő árukra azok az importált termékek minősülnek, amelyeket együttesen az utas - vámellenőrzés esetére - a belföldre történő belépésekor, mint személyi poggyászát a vámhatóságnak be tud mutatni, illetőleg a vámhatóságnak utóbb tud bemutatni, feltéve, hogy ezzel egyidejűleg igazolja, hogy azokat indulásakor a fuvarozónál kísérő poggyászként adta fel. Amennyiben a személyes poggyász olyan árut tartalmaz, amelyet a Közösség területére történő behozatalt követően írásbeli vámáru-nyilatkozattal vámkezelni kell (pl. a behozott áruk értéke meghaladja a 700 eurót), arra vonatkozóan a személyes poggyász birtokosának nem kell belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot benyújtania.
- A VK-VHR 181c. cikke n) pontja szerinti árukra akkor nem kell belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot benyújtani, ha a bejelentésre kötelezett az árukra vonatkozóan a fuvarlevélben szereplő adatokat tartalmazó Excel táblázatot a beléptető vámhivatal részére, a beléptető vámhivatal által megadott formában (pl. a vámhivatal által megadott elektronikus levelezési címre, az ügyfél által megadott elektronikus levelezési címről, e-mail útján), az áruk vám elé állításakor beküldi.

Az EU Svájcjal, Norvégiával és Andorrával kötött nemzetközi szerződésben foglaltak alapján nem kell belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot benyújtani a Svájcból, Liechtensteinből, Norvégiából, illetve az Andorrából érkező árukra vonatkozóan.

IV. Belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat ügyfél által történő bejelentése

A Vámkódex 36b. cikke kimondja, hogy a tényleges szállítóeszköz, vagy azon szállítóeszköz, amelyben az áruk a Közösség területére beszállításra kerülnek, üzemeltetője felelős a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat benyújtásáért. Az üzemeltető (fuvarozó) az a személy, aki az árukat a Közösség területére beszállítja, vagy a beszállításért felelősséget vállal.

Egyes szállítási módokhoz kapcsolódó szerződéses esetekben a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat benyújtásának kötelezettsége azonban a tényleges szállítóeszköz üzemeltetőjétől eltérő személyre hárul:

- Légi fuvarozás esetén, a szállítóeszköz megosztási szerződés vagy hasonló szerződéses jogviszonyba bevont fuvarozók esetében a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat benyújtási kötelezettség arra a fuvarozóra hárul, aki az adott szerződés tárgyát képező hajó vagy légi jármű fedélzetén fuvarozott áruk Közösség területére történő beszállítására szerződést kötött, és hajózási vagy légi fuvarlevelet állított ki.

- Kombinált fuvarozás esetén (pl. kamion szállítása hajón), amennyiben a közösség területére belépő szállítóeszköz csak egy olyan másik szállítóeszközt szállít, amely a Közösség vámterületére történő belépést követően saját maga fog közlekedni, mint tényleges szállítóeszköz, a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat benyújtásának kötelezettsége az ilyen szállítóeszköz üzemeltetőjére (a példa esetében a kamionos cégre) hárul. A bejelentés tekintetében megjegyzendő, hogy szárazföldi, illetve folyami hajózást érintő kombinált fuvarozás esetén – mivel a „Szállítóeszköz azonosítója” rovatban a hajó azonosítóját kell beírni – a kamionok rendszámát a „Szállítmányhivatkozási szám” mezőben kell feltüntetni.

A belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat benyújtását a fuvarozó helyett más olyan személy is megteheti, aki a fuvarozó képviselője, vagy aki a szóban forgó árukat vám elé tudja állítani. Amennyiben az ellenkezőjére utaló bizonyíték nincs, abban az esetben a vámhatóságok feltételezik, hogy a fuvarozó a szerződéses megállapodás alapján beleegyezését adta, és a harmadik fél a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot a fuvarozó tudtával nyújtotta be.

V. Belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat feldolgozásának folyamata

A bejelentő a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot elektronikusan küldi be az ICS-be, amelyre - az ICS-be beérkezett, helyes adatokkal rendelkező belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat esetén - a rendszer automatikusan küldi el a szállítmányhivatkozási számot (továbbiakban: MRN).

VI. Belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat módosítása

A belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat benyújtója a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat egy vagy több adatát a benyújtást követően módosíthatja (Vámkódex 36b. cikk (5) bekezdés).

A Vámkódex 36b. cikk (5) bekezdés a), b) és c) pontjaiban foglaltakon túl, a biztonsági és védelmi célú kockázatelemzés elvégzése érdekében azonban a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat nem módosítható – informatikai korlátozás miatt – az érkezési értesítés és az eltérítési üzenet benyújtását, illetve a beléptetés elvégzését követően.

A belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat adatainak az érkezési értesítés és az eltérítési üzenet benyújtását megelőző módosítását illetően jogi szempontból arra vonatkozóan nincs rendelkezés, hogy a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat mely adatai módosíthatóak és melyek nem.

Amennyiben azonban a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot benyújtó személyére, a képviselőjére, valamint az első belépési hivatalra vonatkozó adatok nem megfelelőek, akkor a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat adatai technikai okokból nem módosíthatóak. A felsorolt adatokban történő eltérés esetében tehát a helyes adatokat tartalmazó új belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot kell benyújtani, illetve ennek hiányában megkövetelni.

Olyan esetekben, amikor a légi fuvarozás esetében az első belépési vámhivatalnál beléptetett légi szállítóeszköz már elindult a következő belépési vámhivatalhoz, akkor a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat módosítása értelemszerűen szintén nem lehetséges.

VII. Belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat módosítási kérelem kezelése

A belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot benyújtó személy elektronikus úton módosítási kérelmet nyújthat be az ICS-be, hivatkozva a korábbi bejelentés MRN számára. Az üzenetnek tartalmaznia kell az eredeti belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat összes adatát, a módosításokkal korrigálva.

Amennyiben a módosítás érvényes, akkor a módosítás elfogadásáról a rendszer automatikusan értesíti a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat benyújtóját.

VIII. Eltérítési kérelem kezelése

A VK-VHR 183d. cikke alapján, ha a Közösség vámterületére belépő tényleges szállítóeszköz elsőként olyan vámhivatalhoz érkezik, amelyet a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozaton nem jelentettek be, a bejelentőnek "eltérítési kérelem" üzenet révén értesítenie kell az előre bejelentett beléptető vámhivatalt. Ez az üzenet a 30A. melléklet 6. táblázatában előírt adatokat tartalmazza.

Az eltérítésre csak abban az esetben kerülhet sor, ha a tényleges első beléptető vámhivatal és az eltérítési üzenetben megjelölt beléptető vámhivatal más tagállamban van. (Amennyiben Magyarországon van mindkét vámhivatal, úgy "eltérítési kérelem" üzenetet nem kell benyújtani.)

Az előre bejelentett beléptető vámhivatal automatikusan feldolgozza az eltérítési kérelmet, és amennyiben az eltérítés végrehajtható, akkor az eltérítési kérelem jóváhagyásáról értesíti a bejelentőt, illetve késedelem nélkül megküldi a kockázatelemzés eredményét és a kapcsolódó adatokat a tényleges beléptető vámhivatalnak.

Példa: A belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat benyújtásra került Budapestre, azonban rossz időjárási körülmények miatt az érintett légi szállítóeszköz Bécsben fog először leszállni. Ekkor a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot benyújtó tájékoztatja a Budapestten található, tervezett első beléptető hivatalt (amelyhez az eredeti belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot benyújtották), amely vámhivatal automatikusan továbbítja a kockázati eredményeket a megadott bécsi tényleges beléptető vámhivatalhoz.

Az eltérítési kérelem helyett lehetőség van a tényleges beléptető hivatalnál új belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat benyújtására is. A korábban bejelentett belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat automatikusan törlésre kerül a bejelentett első beléptető hivatal rendszerében, amennyiben az áruk egyáltalán nem kerülnek bemutatásra a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat benyújtását követő 200 napon belül. E belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozattal kapcsolatban további teendő nincs.

Amennyiben a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat adatai árutovábbítási vámáru-nyilatkozat adataival (az NCTS-ben) kerültek megadásra, abban az esetben nincs szükség eltérítési kérelemre, az NCTS kezeli a helyzetet.

IX. Eltérítés kezelése, amennyiben Magyarországon található az első tényleges beléptető vámhivatal

Amennyiben a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat másik tagállamban került benyújtásra, azonban az érintett szállítóeszköz ténylegesen valamelyik magyarországi beléptető vámhivatalnál jelenik meg, abban az esetben a fuvarozó vagy képviselője közúti, folyami vagy vasúti fuvarozás esetén a vám elé állításkor, légi fuvarozás esetén az érkezési értesítés benyújtásakor közli a másik tagállam által kiadott MRN azonosítót (vagy a szállítóeszköz azonosítóját, légi forgalomban továbbá a járat érkezésének dátumát), mely alapján az ICS-ben – amennyiben a másik tagállam az adatokat megküldte – ellenőrizhető a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat állapota.

Amennyiben adatok előreküldésére a másik tagállam vámhatósága által az áruk vám elé állításakor még nem került sor, abban az esetben a tényleges beléptető vámhivatal lekéri a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatra vonatkozó adatokat az érintett vámhivataltól.

X. Eltérítés kezelése, amennyiben Magyarországon található a bejelentett első beléptető vámhivatal

A másik tagállamban található tényleges beléptető vámhivatal az áruk vám elé állítását követően lekéri a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat adatait. Az adatlekérésre vonatkozó üzenetre a magyar rendszer – a szállítmány aktuális állapotának, és a lefolytatott kockázatelemzés eredményének figyelembe vételével – automatikusan válaszol.

XI. Érkezési értesítés, illetve vám elé állítás

A fuvarozó vagy a vám elé állítást végző gazdálkodó az áruk megérkezését követően személyesen vagy az ICS alkalmazásba beküldött elektronikus üzenettel bejelenti a szállítóeszköz megérkezését, majd a kirakódásra kerülő áruk kapcsán a vám elé állítást. (Közúti és folyami fuvarozás esetén az érkezési értesítésre jellemzően személyesen, az áruk vám elé állításával, légi forgalomban elektronikus úton, vasúti fuvarozás esetén jellemzően mindkét módon sor kerülhet.)

Amennyiben az érkezési értesítés személyesen történik, abban az esetben az ügyfél - akár szóban, akár írásban (pl. fuvarlevélre vagy egyéb okmányra feljegyzéssel) - közli a beléptető vámhivatallal a benyújtott belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatra kiadott MRN azonosítót. Az ügyfél által közölt MRN alapján a beléptető vámhivatal ellenőrzi a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat(ok) állapotát.

Amennyiben a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat ellenőrzését követően a szállítmány beléptetése végrehajtásra kerül, úgy a szóban forgó áruk átmeneti megőrzésbe kerülnek.

Amennyiben - légi fuvarozás esetén - a következő belépési hivatal található Magyarországon (az első beléptető vámhivatal egy másik tagállamban volt), akkor a fuvarozó vagy a beléptető gazdálkodó személyesen vagy elektronikus érkezési értesítéssel ennél a soron következő belépési vámhivatalnál is bejelenti a szállítóeszköz megérkezését, illetve vám elé állítja a kirakódásra kerülő árukat.

B) Kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat

I. Jogi alapok

A Vámkódex és a VK-VHR rendelkezéseinek megfelelően a Közösség vámterületéről kiszállított minden árura vonatkozóan – jogszabályban meghatározott kivételek sérelme nélkül – elektronikus úton vámáru-nyilatkozatot kell benyújtani.

Amennyiben vámáru-nyilatkozat benyújtására nem kerül sor (vagy a Közösségen kívülre irányuló árutovábbítási eljárás során a vámáru-nyilatkozat nem tartalmazza a VK-VHR 30A. melléklet szerinti biztonsági és védelmi célú adatokat, és az árutovábbítási eljárást nem előzte

meg kiviteli, újrakiviteli vagy passzív feldolgozási eljárás), akkor a Közösség területéről kiszállításra kerülő áruk tekintetében 2011. január 1-jétől kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot kell benyújtani.

A kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat jogi alapjait a következő jogszabályi rendelkezések adják:

- a Vámkódex 182a – 182d. cikkei; valamint
- a VK-VHR 842a. – 842e. cikkei.

II. A kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatra vonatkozó általános rendelkezések

A kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat benyújtására szállítóeszköz, szállítmány, fuvarlevél szintjén, illetve bármilyen további bontásban is sor kerülhet, az ügyfél döntése alapján. (A bejelentést közúti forgalomban célszerű szállítóeszköz szintjén megadni, míg légi fuvarozás esetén házi vagy főfuvarlevél szinten célszerű a benyújtás.)

A bejelentésnek minden esetben tartalmaznia kell a VK-VHR 30A. mellékletében előírt, kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatra vonatkozó adatokat, szállítási módonként.

A biztonsági és védelmi típusú vagy kombinált AEO tanúsítvánnyal rendelkező bejelentő, feltéve, hogy a kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatban szereplő áruk feladója is biztonsági és védelmi típusú vagy kombinált AEO tanúsítvánnyal rendelkező gazdálkodó, csökkentett adattartalmú bejelentést tehet, a VK-VHR 30A. melléklet 5. táblázata szerint.

III. Kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat benyújtása alóli mentesség

(függetlenül attól, hogy a kiszállításra kerülő árukra vámáru-nyilatkozat nem került benyújtásra)

Függetlenül attól, hogy a Közösség vámterületéről kiszállításra kerülő árukra vonatkozóan vámáru-nyilatkozat nem került benyújtásra, nem kell kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot benyújtani az olyan szállítóeszközzel fuvarozott árura, amely a Közösség vámterületének felségvizein vagy légterén megállás nélkül halad át.

Nem kell továbbá kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot benyújtani a VK-VHR 592a. cikkében meghatározott áruk esetében.

A Közösség által Svájjal, Norvégiával és Andorrával kötött nemzetközi szerződésben foglaltak alapján nem kell kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot benyújtani a Svájcba, Liechtensteinbe, Norvégiába, illetve az Andorrába feladott árukra vonatkozóan.

Szintén nem kell kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot benyújtani a VK-VHR 842a. cikk (4) bekezdése szerint az alábbi esetekben:

a) ha az árukat valamely, a Közösség vámterületén lévő kikötőben vagy repülőtéren rakodják be, és az érintett áruk rendeltetési helye egy másik közösségi kikötő vagy repülőtér, feltéve, hogy a kiléptető vámhivatalnak kérésre megfelelő bizonyítékot bocsátanak rendelkezésére – kereskedelmi, kikötői vagy fuvarozási árujegyzék vagy rakományjegyzék formájában – a kirakodás tervezett helyére vonatkozóan. Ugyanez vonatkozik azokra az esetekre, amikor az érintett árukat szállító hajónak vagy légi járműnek ki kell kötnie, illetve le kell szállnia valamely, a Közösség vámterületén kívül található kikötőben vagy repülőtéren, és az áruknak a hajó vagy a légi jármű fedélzetén kell maradniuk a szóban forgó kikötőben vagy repülőtéren való tartózkodás ideje alatt;

b) ha az árukat egy adott kikötőben vagy repülőtéren nem rakodják ki arról a szállítóeszköztől, amely azokat a Közösség vámterületére beszállította és onnan ki is fogja szállítani;

c) ha az árukat valamely, a Közösség vámterületén belüli előző kikötőben vagy repülőtéren rakodták be, és azon a szállítóeszközön maradnak, amely kiszállítja őket a Közösség vámterületéről;

d) ha az átmeneti megőrzésben lévő vagy I. típusú ellenőrzés alá tartozó vámszabad területen tárolt árukat az őket az adott átmeneti megőrzési raktárba vagy vámszabad területre fuvarozó szállítóeszköztől egyazon vámhivatal felügyelete mellett átrakodják arra a hajóra, repülőgépre vagy vonatra, amely azután az említett átmeneti megőrzési raktárból vagy vámszabad területről kiszállítja őket a Közösség vámterületéről, feltéve, hogy

- az átrakodásra attól az időponttól számítva tizennégy naptári napon belül kerül sor, amikor az árukat átmeneti megőrzés alá helyezés vagy I. típusú ellenőrzés alá tartozó vámszabad területen való elhelyezés céljából vám elé állították; rendkívüli körülmények fennállása esetén a vámhatóságok meghosszabbíthatják ezt az időszakot a szóban forgó körülmények elhárítása érdekében;
- a vámhatóságok rendelkeznek az árukra vonatkozó információkkal; és
- a fuvarozó tudomása szerint nincs változás az áruk rendeltetési helyét és a címzettet illetően;

e) ha az átmeneti megőrzésre szolgáló létesítmény üzemeltetőjének, a fuvarozónak vagy a kikötő/repülőtér üzemeltetőjének adatfeldolgozó rendszerén vagy egyéb, a vámhatóságok által előzetesen jóváhagyott kereskedelmi adatfeldolgozó rendszeren keresztül a kiléptető vámhivatal rendelkezésére áll annak bizonyítéka, hogy a Közösség vámterületéről kiszállítandó áruk már szerepeltek valamely, a kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat adatait tartalmazó vámáru-nyilatkozatban.

IV. A kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat benyújtására kötelezett személy

A kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot a fuvarozónak kell benyújtania.

Az átmeneti megőrzésre igénybe vett létesítmény üzemeltetőjének vagy bármely más, az áruk vám elé állítására képes személynek kell azonban benyújtania ezt a nyilatkozatot abban az esetben, ha a fuvarozó előzetesen tájékoztatást kapott arról, hogy a fenti, másik személy benyújtja a nyilatkozatot, és ehhez szerződéses megállapodás alapján hozzájárulását adta.

A kiléptető vámhivatal - ellenkező bizonyíték hiányában - vélelmezi, hogy a fuvarozó szerződéses megállapodás alapján hozzájárulását adta, és a nyilatkozat benyújtása az ő tudtával történt, a képviseleti jogosultság ellenőrzésére így nem kerül sor.

V. A fuvarozó fogalma

A fuvarozó az a személy, aki az árut a Közösség vámterületéről kiszállítja, vagy aki az áruk a Közösség vámterületéről történő kiszállításáért a felelősséget viseli.

Kombinált szállítás esetén, amikor a Közösség vámterületét elhagyó tényleges szállítóeszköz csupán egy másik, olyan szállítóeszközt szállít, amely, miután a tényleges szállítóeszköz megérkezett rendeltetési helyére, maga is saját erőből tényleges szállítóeszközként kezd mozogni, akkor fuvarozón az a személy értendő, aki azt a szállítóeszközt üzemelteti, amelyik a Közösség vámterületét elhagyó szállítóeszköznek a maga rendeltetési helyére történő megérkezését követően saját erőből mozog.

A tengeri vagy légi fuvarozás azon eseteiben, amikor szállítóeszköz-megosztási vagy szerződéses megállapodás van hatályban, a fuvarozó az a személy, aki az árunak a Közösség vámterületéről való tényleges fuvarozására vonatkozóan szerződéses kötelezettséget vállalt, és hajóraklevelet vagy légi fuvarlevelet állított ki.

VI. A fuvarozó kötelezettsége kiszállítást megelőző átrakás esetén a VK-VHR 796d. cikk (1) bekezdése alapján

Annak érdekében, hogy a fuvarozó tisztában legyen kötelezettségeivel, illetve a vámhatóság részéről lehetővé váljon a vámfelügyelet gyakorlása az olyan esetekben, amikor az árut kirakodják egy adott szállítóeszközből és átadják egy másik, azokat birtokló személynek (például a kamionnal szállított árut átadják egy légitársaság részére), majd berakodják őket egy másik szállítóeszközre, amely a kiléptető vámhivatalnál történő vám elé állítás után kiszállítja az árut a Közösség vámterületéről, a következő rendelkezéseket kell alkalmazni:

- a) Az áruk birtokosa legkésőbb az áruk átadásakor közli az áruk következő birtokosával az egyedi szállítmányhivatkozási számot vagy a fuvarokmány hivatkozási számát, valamint a csomagok számát vagy – konténerben történő szállítás esetén – a berendezés azonosító számát, továbbá a kiviteli nyilatkozatban szereplő MRN-t, amennyiben kiadtak ilyet. Ezen adatok közlése történhet elektronikus úton és/vagy kereskedelmi, kikötői vagy szállítási

információs rendszerek és eljárások alkalmazásával, illetve – amennyiben ezek egyike sem áll rendelkezésre – bármely más módon. Az árukat átvevő személy legkésőbb az átvételkor rögzíti az árukat közvetlenül előtte birtokló személy által közölt adatokat.

b) A fuvarozó addig nem rakodhatja be a Közösség vámterületén kívülre szállítandó árukat, amíg rendelkezésére nem állnak az a) pontban említett információk.

Fenti kötelezettség teljesítését követően a fuvarozó teljesíteni tudja a közösségi vámjogszabályban meghatározott kötelezettségét, amennyiben szükséges, a kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat benyújtásához szükséges adatok rendelkezésére állnak. (Amennyiben a kiviteli vámeljáráshoz korábban kiadott MRN rendelkezésre áll, úgy értelemszerűen nem kell kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot benyújtani!)

VII. A kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat benyújtásának helye

A kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot

a) az azon hely szerint illetékes vámhivatalnál, ahonnan az áruk a Közösség vámterületén kívülre kerülnek; vagy

b) amennyiben az áruk légi vagy tengeri úton hagyják el a Közösség vámterületét, az azon hely szerint illetékes vámhivatalnál, ahol az árukat berakodják arra a hajóra vagy légi járműre, amelyen valamely, a Közösség vámterületén kívüli rendeltetési helyre szállítják őket

kell benyújtani.

A Vámkódex 182c. cikke (2) bekezdése alapján azonban a vámhatóságok engedélyezhetik a gyűjtő vámáru-nyilatkozat más vámhivatalhoz történő benyújtását is, feltéve hogy ez a vámhivatal a szükséges adatokat azonnal közli a kiléptető vámhivatallal, vagy azokat elektronikus úton a rendelkezésére bocsátja.

A kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatok elektronikus feldolgozása hazánkban az ECN+ alkalmazásban történik, azonban 2011. január 1-jétől csak azokat a kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatokat lehet bejelenteni, melyek kiléptetésére magyarországi kiléptető vámhivatalnál kerül sor. A más tagállami vámhivatalnál kiléptetendő szállítmányokra benyújtott kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatokat Magyarországon 2011. január 1-jétől nem lehetett benyújtani.

2011. december 15-től azonban Magyarországon is lehetőség van a Vámkódex 182c. cikk (2) bekezdés szerinti, az un. Office of Lodgement (benyújtási vámhivatal) funkció alkalmazására, azaz a kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat Magyarországon is benyújtható lesz akkor, ha a kiléptető vámhivatal másik tagállamban található.

Fontos azonban hangsúlyozni, hogy a benyújtási vámhivatal alkalmazására csak akkor van lehetőség nemzetközi viszonylatban, amennyiben mind a kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot küldő, mind a kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot fogadó tagállam alkalmazza azt.

VIII. A kiszállítás elmaradása

Azokban az esetekben, amikor kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat benyújtását követően az árukat mégsem kívánják már kiszállítani a Közösség vámterületéről, akkor az a személy, aki a kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozatot előzetesen benyújtotta, vagy aki az árukat elszállítja a kiléptető vámhivataltól azzal a céllal, hogy azokat valamely, a Közösség vámterületén található helyre fuvarozza, benyújtja a kiléptető vámhivatalnak

- a) az egyedi szállítmányhivatkozási számot vagy a fuvarokmány hivatkozási számát, valamint
- b) a csomagok számát vagy – konténerben történő szállítás esetén – a berendezés azonosító számát.

IX. Példák kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat benyújtására

Kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat benyújtása kötelező például:

- a) Közúti fuvarozás során a T2L vagy T5 okmány mellett – vámáru-nyilatkozat benyújtása nélkül – kiszállított áruk esetén, feltéve, hogy az áruk ideiglenesen elhagyják a Közösség vámterületét (pl. Magyarországról Görögországba szállított áruk, Szerbia és Macedónia érintésével),
- b) háztartási célú ingóságok, raklapok, konténerek, és közúti-, vasúti-, légi-, tengeri és folyami szállítási eszközök, melyeket szállítási szerződés alapján, fizetés ellenében szállítanak, függetlenül attól, hogy azokra szóbeli vámáru-nyilatkozatot tesznek, vagy egyéb módon tesznek vámáru-nyilatkozatot,
- c) az áruk Közösség területére légi úton történő belépését követően átmeneti megőrzésbe kerülnek, majd onnan a Közösség területéről újra kiszállítják, és a VK-VHR 842a. cikk (4) bekezdése szerint nem adható mentesség (pl. a kiszállítást megelőzően átrakásra került sor, és az átrakásra 14 naptári napon túl került sor).

Nemzeti Adó-és Vámhivatal